

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

389.6

Szerző: *Harrer Ferenc*

Cím: **Budapest,
költésvetése tükrében**

Írta: *Harrer Ferenc*

Forrás: *Magyar Szemle*

1954. III. 20

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fűz.)

(Oldal)

Hely:

Idő:

11 4544

Személy:

Helyszám:

Most készítette el a városi tanács Budapest 1954. évi gazdálkodási tervét, amelynek költségvetési előirányzata egy és negyedmilliárd, beruházási programja pedig negyedmilliárd forint. Ez a két szám első pillanatban magasnak tűnik, de ha számbaveszünk, hogy ezzel az összeggel az egész lakosság számára még kell teremteni a magasabb életszínvonal feltételeit, akkor kiderül, hogy nem is olyan nagy ez az összeg.

Milyen feladat hárul a tanácsra 1954-ben és mit tud ezekből a feladatokból megoldani? Elsősorban említendő a város általános rendezési terve, amelynek megvalósítására már minden előkészületet megtettek.

Az ősszel rendezett ankét feltárta a problémákat és olyan vélemény alakult ki, amely megnyugtató alapot nyújt majd a terv megállapítására. Jelentős feladata a városi tanácsnak az idén, hogy a kormány által vállalt lakáspolitikai program megvalósításánál a városrendezést és városfejlesztést a telepítéspolitika elvei szerint érvényesítse. A városrendezéshez kapcsolódik az utak, a parkok, a víz- és gázellátás, valamint a közlekedés, a villamosvasút, a trolibusz és az autóbusz problémája. Az utak rendbentartására jóval nagyobb összeget

fordítanak, mint az elmúlt esztendőben fejlesztik a víz- és gázellátást. Elkerülhetetlené vált a közlekedés megjavítása. Javítani kell a villamosvasúti pályákat, szaporítani kell a trolibuszvonalakat és több villamost és autóbust kell forgalomba állítani.

A városi igazgatás nagy szociális feladatai: az egészségügy, az oktatásügy és a népművelés. Az egészségügy fejlesztésére, kórházak és egyéb egészségügyi intézetek, valamint bölcsődék fenntartására komoly összegeket fordít a tanács. A népművelés terén könyvtárak és művészeti intézetek, az oktatási intézeteknél pedig az óvodák, általános iskolák és a középiskolák fenntartása a tanács feladata. Az erre fordított összeg azonban távolról sem fedezi azt a szükségletet, amelynek kielégítésére a lakosság megokoltan igényt tart. Ebből adódnak a városi tanácsnak a kormányzattal szemben jelentkező problémái, amelyek eddig is, de a költségvetési tárgyaláson fokozottabban hangot kaptak.

A városi tanácsban senki sem vonja kétségbe, hogy a városi gazdálkodásnak bele kell illeszkednie az országos gazdasági politika kereteibe, különösen az anyagi lehetőségek tekintetében. Kifogás csak az ellen van, hogy a felsőbb szervek a város számára a ke-

reteket, olykor a megokolt igények el nem ismerésével, bürokratikus merevségből szűken szabják meg. Az 1954. évi költségvetésben a városi tanács 22 millió forintos keretfeletti igényt támaszt, amelyet alapos megfontolással nélkülözhetetlennek tart. A kereteken felüli igények elbírálásánál figyelembe kell venni, hogy a költségvetés nemcsak számviteli felállítás, hanem gazdálkodási program is, amelynél az észszerű realitáson belül értelmileg fantáziának, érzelmileg optimizmusnak is van helye.

A bevételekről a költségvetés tárgyalása során kevés szó esett, mert ez alkalommal az előirányzatban csak a kiadásokhoz viszonyítva szerepelnek a közigazgatási bevételek, amelyek túlnyomóan csak díjakból adódnak. A kiadások főforrása a helyi vállalatok nyeresége. A még fennmaradó hiányt az állam fedezi az adóbevételekből.

A helyi vállalatok nyeresége azért nem szerepel még

a költségvetésben, mert az alapul szolgáló termelési és pénzügyi tervek a most folyó gazdasági átalakulás miatt még nem készültek el. A költségvetési tárgyalás különben sem alkalmas a helyi vállalatok kérdéseinek alapos megvitatására, pedig a lakosság sokszorosan jobban van érde-

kelve a helyi vállalatoknak az ő életét napról napra érintő működésében, mint a közigazgatás menetében, amellyel csak hébe-hóba akad dolga. Ezért a tanács utasította a végrehajtó bizottságot, hogy a helyi vállalatok 1953. évi beszámolóinak és 1954. évi termelési és pénzügyi terveinek birtokában az év első felében a helyi vállalatok gazdálkodásának ismertetésével tegyen előterjesztést a tanácsnak azokról a követelésekről, amelyek teljesítésétől függ ezeknek a vállalatoknak megfelelő működése. Remélhető, hogy ennek az előterjesztésnek a tárgyalása jelentősen előmozdítja majd, hogy a lakosságnak a helyi vállalatok irányában támasztott igényeit a kívánt mértékben kielégítsék.

A városi tanács örömmel vette tudomásul Nagy Imrénének, a minisztertanács elnökének az országgyűlésen tett kijelentéseit, amely szerint a kormány az új kormányprogram megvalósítását jórésben a helyi tanácsoktól várja és arra, hogy azok feladataikat teljesíthessék, nagyobb önállóságot kíván nekik biztosítani. Annak azonban, hogy a helyi tanácsoktól várt munka eredményes legyen, előfeltételei vannak, amelyek közül a vita során két kérdés került előtérbe: az önállóság és a személyzeti kérdés.

Felélességtudattal parosult bátorság és tettekkészség a feladatok elvégzésére csak ott várható, ahol az ügyek intézőit eljárásuk során nem korlátozzák a bürokratikus megkötöttségek és nincsenek alávetve a legapróbb ügyekben is a felsőbb szervek részéről történő gyakori beavatkozásoknak, még szakirányítás címén sem, ha az nem indokolt. Az önállóság biztosítása ezeknek a visszásságoknak a megszüntetésével könnyen megoldható feladat. Nehezebb azonban a személyi kérdés megoldása. A tanács munkájában szükséges mennyiségű és megfelelő alkalmazottat kell beállítani és észszerűen felhasználni. A mennyiség vonalán nem egyszerűen a szűkkeblű politika a főakadály. A minőség vonalán az alapvető hiba a pénzügyi kerettel megmervített bérezési rendszer, amely nem engedí meg a magasabbrendű és kiváló munka honorálását. Ez a rendszer a rendes dolgozóknak sem biztosítja normális előmenetelét. Ezek a körülmények nem kis mértékben csökkentik a munkakedvet és befolyással vannak a munka eredményességére és a munkafegyelmre. Súlyos hátrány, hogy a tanácsnak nincs lehetősége arra, hogy a munkát a mennyiség és a minőség szerint bérezze. Viszont külső és felső szerveknek módjuk van

a tanácsot kiváló munkaerőtől magasabb bérosztályba való helyezéssel megfosztani.

Az új kormányprogram megvalósítása különösen nagy feladatokat és követeléseket támaszt a Budapesti Városi Tanáccsal szemben. Ez pedig rá kell hogy fordítsa a figyelmet Budapest különleges helyzetére. Budapest nemcsak névleg az ország fővárosa, társadalmi adottságai, gazdasági és kulturális szerepe és az ezekből folyó politikai jelentősége folytán messzi kiemelkedik a megyék közül. Ez a helyzet mind mennyiségileg, mind pedig minőségileg más feladatokkal ró Budapest igazgatására, amelyek megkövetelik az önállóság magasabb fokát.